

FELNŐTTKÉPZÉSI SZAKMAI PROGRAMKÖVETELMÉNY

1. a) A SZAKMAI PROGRAMKÖVETELMÉNY MEGNEVEZÉSE

Látássérült és halmozottan sérült személyek elemi rehabilitációs tréner

b) SZAKMAI VÉGZETTSÉG MEGNEVEZÉSE

Látássérült és halmozottan sérült személyek elemi rehabilitációs tréner

Szakmai programkövetelmény azonosító száma:	SzPk-00254-19-02 6 02 4
Szakmai programkövetelmény érvényessége	2019-08-29

2. A SZAKMAI VÉGZETTSÉGGEL MEGSZEREZHETŐ KOMPETENCIÁKKAL

egy adott tevékenység, munkaterületi feladat magasabb szinten gyakorolható

3. A SZAKMAI PROGRAMKÖVETELMÉNY MODULRENDSZERŰ

igen

programkövetelmény modul azonosító száma	modul megnevezése
SzPk-00254-19-02 6 02 4 /M-01	Siketvak személyek elemi rehabilitációja
SzPk-00254-19-02 6 02 4 /M-02	Halmozottan sérült személyek elemi rehabilitációja
SzPk-00254-19-02 6 02 4 /M-03	Agyi eredetű látássérült személyek elemi rehabilitációja
SzPk-00254-19-02 6 02 4 /M-04	Látássérült gyermekek elemi rehabilitációs oktatásának jellegzetességei

4. AZ OKJ-BAN SZEREPLŐ AZON SZAKMACSOPORT, AMELYBE A PROGRAMKÖVETELMÉNY BESOROLHATÓ

2 - Szociális szolgáltatások

5. AZ EKKR-HEZ KAPCSOLÓDÓ MAGYAR KÉPESÍTÉSI KERETRENDSZER SZERINTI SZINTJÉNEK MEGHATÁROZÁSÁRA ÉS BESOROLÁSÁRA VONATKOZÓ MEGJELÖLÉSE

6 - szint

6. A SZAKMAI VÉGZETTSÉG JELLEGÉTŐL FÜGGŐEN A KÉPZÉS MEGKEZDÉSÉHEZ SZÜKSÉGES BEMENETI FELTÉTELEK

Iskolai előképzettség

felsőfokú végzettség

Szakmai előképzettség

az Fktv. szerinti egyéb szakmai képzéssel szerzett szakmai végzettség(ek), éspedig

Elemi rehabilitációs koordinátor a látássérülés területén; Látássérült személyek tájékozódás és közlekedés tréner; Látássérült személyek mindennapos tevékenységek tréner; Látássérült személyek funkcionális látás tréner

Egészségügyi alkalmassági követelmények

nem szükséges

Előírt gyakorlati idő

szükséges, éspedig:

3 év szakmai tapasztalat az elemi rehabilitáció területén

Egyéb feltételek

nem szükséges

7. A SZAKMAI VÉGZETTSÉGGEL ELLÁTHATÓ LEGJELLEMZŐBB TEVÉKENYSÉG, VAGY MUNKATERÜLET RÖVID LEÍRÁSA

A Látássérült és halmozottan sérült személyek elemi rehabilitációs tréner felméri a látássérült személy (kliens) társuló fogyatékoságát, fogyatékoságait (hallássérülés, mozgássérülés, értelmi akadályozottság, agyi eredetű látássérülés) és ez alapján tervezi meg az alap elemi rehabilitációs folyamatokat (tájékozódás és közlekedés, mindennapos tevékenységek). Megszervezi az elemi rehabilitációs munkát segítő folyamatot (megfelelő speciális eszközöket választ ki, további szakembereket von be a folyamatba). Feladata a team összeállítása és koordinálása, akik a klienssel foglalkoznak. Az elemi rehabilitációs szolgáltatásban dolgozó szakemberek munkáját folyamatosan segíti speciális szakmai ismereteivel. A tréner a koordináláson kívül elemi rehabilitációs szolgáltatást is nyújt a halmozottan sérültek számára. A szakember a – szolgáltatásban ritkábban előforduló – látássérült gyermekek elemi rehabilitációs szolgáltatásával is foglalkozik.

8. A SZAKMAI VÉGZETTSÉGGEL BETÖLTHETŐ MUNKAKÖR MEGNEVEZÉSE ÉS BESOROLÁSA

FEOR főcsoport megnevezése	FEOR száma	Foglalkozás megnevezése	A szakmai végzettséggel legjellemzőbben ellátható tevékenység, munkaterület
2. Felsőfokú képzettség önálló alkalmazását igénylő foglalkozások	2312	Szociális munkás és tanácsadó	Látássérült és halmozottan sérült személyek elemi rehabilitációs tréner

9. A SZAKMAI VÉGZETTSÉG MEGSZERZÉSÉHEZ SZÜKSÉGES KÉPZÉS KÉPZÉSI FORMÁTÓL FÜGGŐ MINIMÁLIS ÉS MAXIMÁLIS ÖSSZÓRASZÁMA, ÉS AZ ELMÉLETI ÉS GYAKORLATI IDŐ ARÁNYA

A képzés "Egyéni felkészítés" képzési formában megvalósítható?

Nem releváns

A képzés "Csoportos felkészítés" képzési formában megvalósítható?

Igen

Csoportos felkészítés	Minimum	Maximum
A képzés összórászáma	120	175
Elméleti képzés idő aránya (%)	47	
Gyakorlati képzés idő aránya (%)	53	

A képzés "Távoktatás" képzési formában megvalósítható?

Nem releváns

10. A TERVEZETT KÉPZÉS MUNKAERŐ-PIACI RELEVANCIAJA

A látássérült és halmozottan sérült személyek elemi rehabilitációs tréner, mint önálló foglalkozás még nem létezik Magyarországon. Az elemi rehabilitációs szolgáltatás azonban 1978 óta működik. A szakemberek képzésének problémáját és a megfelelően körülhatárolt munkakörök kialakulását elsősorban a hiányzó jogszabályi alap okozza. Az elmúlt 40 éves tapasztalat során kialakultak az egyes munkakörök, amelyek az elemi rehabilitációs szolgáltatás elemeit fedik le, azonban munkakörökre specializált képzés nincs még. Az 1653/2015. (IX. 14.) Korm. határozat az Országos Fogyatékosügyi Program végrehajtásának 2015–2018. évekre vonatkozó Intézkedési Terv 6.6.-os pontja szerint "elő kell készíteni a látássérült személyek elemi rehabilitációjának szakmai tartalmát szabályozó jogszabály tervezetét, valamint meg kell vizsgálni annak lehetőségét, hogy az elemi rehabilitációs szolgáltatás a jövőben valamennyi fogyatékosági csoport számára elérhető legyen". Ennek köszönhetően 2016 júliusában törvényi előkészítő szakmai egyeztetések indultak el, amelynek keretében rögzítésre kerültek a szolgáltatás keretei, munkakörei. Így az elemi rehabilitációs szolgáltatás szakemberhiánnyal küzd és a szolgáltatás alapműködését veszélyezteti. A köznevelésben is, és az elemi rehabilitációs szolgáltatásban is egyre nagyobb számban jelennek meg halmozottan sérült személyek, akik látássérültek, de emellett más társuló fogyatékoság is megjelenik náluk. Ehhez a célcsoporthoz külön tudás szükséges. A tervezett képzéseknek köszönhetően az egyes munkakörökre képezhetünk szakembereket, és egy már működő szolgáltatásnak adhatunk egységes és magas színvonalon kiképzett szakembereket.

11. A SZAKMAI VÉGZETTSÉG MEGSZERZÉSÉT IGAZOLÓ DOKUMENTUM KIADÁSÁNAK FELTÉTELEI

1. a képzés felnőttképzési szerződésben megjelölt órászámának hetven százalékán való részvétel, és
2. a szakmai záró beszámoló sikeres teljesítése

3.1. PROGRAMKÖVETELMÉNY MODUL RÉSZLETES BEMUTATÁSA

A programkövetelmény modul azonosító száma	SzPk-00254-19-02 6 02 4 /M-01
A programkövetelmény modul megnevezése	Siketvak személyek elemi rehabilitációja

3.1.1. A KÉPZÉS KÉPZÉSI FORMÁTÓL FÜGGŐ MINIMÁLIS ÉS MAXIMÁLIS ÓRASZÁMA, ÉS AZ ELMÉLETI ÉS GYAKORLATI IDŐ ARÁNYA

A modul "Egyéni felkészítés" képzési formában megvalósítható?

Nem releváns

A modul "Csoportos felkészítés" képzési formában megvalósítható?

Igen

Csoportos felkészítés	Minimum	Maximum
A képzés óraszám	20	25
Elméleti képzés idő aránya (%)	30	
Gyakorlati képzés idő aránya (%)	70	

A modul "Távoktatás" képzési formában megvalósítható?

Nem releváns

3.1.2. SZAKMAI KÖVETELMÉNYEK LEÍRÁSA

A legjellemzőbb tevékenység vagy munkaterület ellátásához szükséges szakmai kompetenciákat leíró szakmai ismeretek, készségek és személyes kompetenciák, társas kompetenciák és módszerkompetenciák tanulási eredmények szerinti leírása

Tudás	Képesség	Attitűd	Felelősség, autonómia
Ismeri a siketvakság definícióját, jellemző tüneteit.	Képes azonosítani a siketvakságot a hozzá forduló kliensnél.	Empatikus a hozzá forduló siketvak klienssel.	Önállóan és felelősségteljesen azonosítja a siketvakságot.
Ismeri azokat a specialitásokat vagy alternatív megoldásokat, melyek siketvak személyek esetén szükségessé válnak a fejlesztés során.	Alkalmazza a siketvak személyek fejlesztése esetén az alternatív megoldásokat.	Komplex megoldások alkalmazására törekszik a siketvak személyek fejlesztése során.	Kreatívan, önállóan dönt a siketvak személyeknél alkalmazandó fejlesztési megoldásokról.
Alapszintű ismeretei vannak a hallás anatómiájáról. Ismeri a hallássérülés leggyakoribb okait, diagnózisait, az audiogram értelmezési lehetőségeit.	Képes egy audiogramot értelmezni, a funkcionális következményeket is beleértve.	Empatikus, türelmes a hozzá forduló hallássérült személlyel szemben.	Önállóan értelmezi az audiogramot.

Ismeri a hallásvizsgálati kérdőív felépítését, elemzésének technikáit.	Elvégzi a hallásvizsgálati kérdőív kitöltését, elemzését.	A hallásvizsgálati kérdőív pontos, precíz kitöltésére törekszik.	Önállóan, felelősségteljesen elemzi a hallásvizsgálati kérdőívet.
Ismeri a hallástréning tevékenységi köreit, felépítését, az egyén auditív képességei fejlesztési lehetőségeit.	Amennyiben szükségessé válik fejleszteni tudja az egyén auditív képességeit az irányhallás, differenciálás, beszédértés, környezeti hangok azonosítása terén.	Az egyéni igényekhez igazodó fejlesztés biztosítására törekszik.	Önállóan, felelősségteljesen fejleszti az egyén auditív képességeit.
Ismeri a hallókészülék beállítását.	Képessé válik a hallókészülék beállításával kapcsolatban releváns tanácsokat adni.	A hallókészülék pontos beállítására törekszik.	Önállóan ad tanácsot a kliensnek a hallókészülék beállításával kapcsolatban.
Ismeri az összes alternatív módszert, amit siketvak személyek kommunikációjára használnak.	Ki tudja választani a siketvak személyeknél alkalmazható kommunikációs módszerek tárházából a hatékony kommunikációs módszereket, képessé válik ezek tanítására is.	Asszertív kommunikációra törekszik.	Önállóan folytat fejlesztő tevékenységet, szükség esetén jelnyelvi tolmácsok bevonásával végzi tevékenységét.

A képzési tartalom szabadalmi vagy szerzői jogi oltalom alatt áll

Nem

3.2. PROGRAMKÖVETELMÉNY MODUL RÉSZLETES BEMUTATÁSA

A programkövetelmény modul azonosító száma	SzPk-00254-19-02 6 02 4 /M-02
A programkövetelmény modul megnevezése	Halmazottan sérült személyek elemi rehabilitációja

3.2.1. A KÉPZÉS KÉPZÉSI FORMÁTÓL FÜGGŐ MINIMÁLIS ÉS MAXIMÁLIS ÓRASZÁMA, ÉS AZ ELMÉLETI ÉS GYAKORLATI IDŐ ARÁNYA

A modul "Egyéni felkészítés" képzési formában megvalósítható?

Nem releváns

A modul "Csoportos felkészítés" képzési formában megvalósítható?

Igen

Csoportos felkészítés	Minimum	Maximum
A képzés óraszám	35	50
Elméleti képzés idő aránya (%)	45	
Gyakorlati képzés idő aránya (%)	55	

A modul "Távoktatás" képzési formában megvalósítható?

Nem releváns

3.2.2. SZAKMAI KÖVETELMÉNYEK LEÍRÁSA

A legjellemzőbb tevékenység vagy munkaterület ellátásához szükséges szakmai kompetenciákat leíró szakmai ismeretek, készségek és személyes kompetenciák, társas kompetenciák és módszerkompetenciák tanulási eredmények szerinti leírása

Tudás	Képesség	Attitűd	Felelősség, autonómia
Ismeri a leggyakrabban előforduló mozgássérülést okozó diagnózist és annak hatását az egyén mozgásállapotára.	Értelmezni tudja a mozgássérülést okozó diagnózisokat.	A diagnózisok teljes körű, pontos értelmezésére törekszik.	Önállóan, releváns tanácsokat ad az elemi rehabilitációs technikák oktatásával kapcsolatban más szakembereknek is.
Ismeri az elemi rehabilitáció módszertani sajátosságait, adaptációs lehetőségeit. Ismeri a mozgássérültek által használt segédeszközöket.	Képes a módszertani specialitások figyelembevételével képzési terveket és célokat megfogalmazni.	A képzési tervek, célok világos, egyértelmű megfogalmazására törekszik.	A napi munkája során önállóan végzi a fejlesztőtevékenységet.
Ismeri az értelmi akadályozottság hazai és külföldi definícióit, az értelmi akadályozott személyek speciális szükségleteit.	Képes azonosítani az értelmi akadályozottságot a hozzá forduló kliensnél.	Megértő és elfogadó az értelmileg akadályozott személyekkel szemben.	Önállóan, felelősségteljesen azonosítja az értelmi akadályozottságot.

Tisztában van az értelmileg akadályozott személyek sajátos igényeivel, és ismeri fejlesztésük, oktatásuk és nevelésük módszereit és eszközeit, a terápiás eljárásokat.	Az értelmileg akadályozott személyek jellemzőinek és sajátosságainak ismeretében és figyelembevételével meghatározza és kiválasztja a rehabilitációhoz szükséges fejlesztési célokat, módszereket, eszközöket.	Az értelmileg akadályozott személyek sajátos igényeinek kielégítésére törekszik.	Önállóan és felelősségteljesen választja ki a rehabilitációhoz szükséges fejlesztési eszközöket.
--	--	--	--

A képzési tartalom szabadalmi vagy szerzői jogi oltalom alatt áll
Nem

3.3. PROGRAMKÖVETELMÉNY MODUL RÉSZLETES BEMUTATÁSA

A programkövetelmény modul azonosító száma	SzPk-00254-19-02 6 02 4 /M-03
A programkövetelmény modul megnevezése	Agyi eredetű látássérült személyek elemi rehabilitációja

3.3.1. A KÉPZÉS KÉPZÉSI FORMÁTÓL FÜGGŐ MINIMÁLIS ÉS MAXIMÁLIS ÓRASZÁMA, ÉS AZ ELMÉLETI ÉS GYAKORLATI IDŐ ARÁNYA

A modul "Egyéni felkészítés" képzési formában megvalósítható?

Nem releváns

A modul "Csoportos felkészítés" képzési formában megvalósítható?

Igen

Csoportos felkészítés	Minimum	Maximum
A képzés óraszám	25	40
Elméleti képzés idő aránya (%)	90	
Gyakorlati képzés idő aránya (%)	10	

A modul "Távoktatás" képzési formában megvalósítható?

Nem releváns

3.3.2. SZAKMAI KÖVETELMÉNYEK LEÍRÁSA

A legjellemzőbb tevékenység vagy munkaterület ellátásához szükséges szakmai kompetenciákat leíró szakmai ismeretek, készségek és személyes kompetenciák, társas kompetenciák és módszerkompetenciák tanulási eredmények szerinti leírása

Tudás	Képesség	Attitűd	Felelősség, autonómia
Ismeri a funkcionális látásvizsgálat protokollját, valamint a látástréning területeit, az optikai és nem optikai segédeszközök, környezeti adaptációs lehetőségeit.	Képes funkcionális látásvizsgálat végzésére, az eredmények alapján javaslattevésre.	Nyitott a látástréninggel kapcsolatos tudása folyamatos fejlesztésére.	Önállóan végzi a funkcionális látásvizsgálatot és tesz javaslatot az eredmények alapján a fejlesztésre.
Ismeri az agyi eredetű látássérülés definícióját, kiváltó okait, jellemző tüneteit, következményeit.	Az előzetes orvosi dokumentációk, tünetek alapján képes azonosítani az agyi eredetű látássérülést.	Az agyi eredeti látássérülés tüneteinek pontos azonosítására törekszik.	Önállóan, felelősségteljesen azonosítja az agyi eredetű látássérülést.

Tisztában van a látópályarendszer és az agy felépítésével, a különböző agylebenyekhez és agyterületekhez kötődő funkciókkal, az agy vizuális információfeldolgozással összefüggő területeivel.	A rendelkezésre álló dokumentumok alapján képes értelmezni az agysérülés lehetséges, látással összefüggő következményeit.	Fontosnak tartja ismeretei folyamatos fejlesztését.	Önállóan, szükség esetén szakember bevonásával értelmezi az agysérülés látással összefüggő következményeit.
Ismeri a társszakmák szerepeit, kompetenciáit, különös tekintettel a szemész, neuroophthalmológus, pszichológus, neuropszichológus, gyógytornász, szomatopedagógus, logopédus, szociális munkás, ergoterapeuta, rehabilitációs orvos szerepeire.	Képes a megfelelő szakembert bevonni az elemi rehabilitációs munkába a halmozottan sérült személyek esetén.	Együttműködésre törekszik a szakemberekkel a munkája során.	Munkáját szükség esetén a megfelelő szakember bevonásával végzi.

A képzési tartalom szabadalmi vagy szerzői jogi oltalom alatt áll

Nem

3.4. PROGRAMKÖVETELMÉNY MODUL RÉSZLETES BEMUTATÁSA

A programkövetelmény modul azonosító száma	SzPk-00254-19-02 6 02 4 /M-04
A programkövetelmény modul megnevezése	Látássérült gyermekek elemi rehabilitációs oktatásának jellegzetességei

3.4.1. A KÉPZÉS KÉPZÉSI FORMÁTÓL FÜGGŐ MINIMÁLIS ÉS MAXIMÁLIS ÓRASZÁMA, ÉS AZ ELMÉLETI ÉS GYAKORLATI IDŐ ARÁNYA

A modul "Egyéni felkészítés" képzési formában megvalósítható?

Nem releváns

A modul "Csoportos felkészítés" képzési formában megvalósítható?

Igen

Csoportos felkészítés	Minimum	Maximum
A képzés óraszám	40	60
Elméleti képzés idő aránya (%)	30	
Gyakorlati képzés idő aránya (%)	70	

A modul "Távoktatás" képzési formában megvalósítható?

Nem releváns

3.4.2. SZAKMAI KÖVETELMÉNYEK LEÍRÁSA

A legjellemzőbb tevékenység vagy munkaterület ellátásához szükséges szakmai kompetenciákat leíró szakmai ismeretek, készségek és személyes kompetenciák, társas kompetenciák és módszerkompetenciák tanulási eredmények szerinti leírása

Tudás	Képesség	Attitűd	Felelősség, autonómia
Ismeri a látássérült gyermek fejlődésének jellegzetességeit, és a speciális köznevelési és közoktatási ellátórendszerét.	Azonosítja a látássérült gyermek fejlődésének jellegzetességeit.	Elhivatott a látássérült gyermekek elemi rehabilitációs oktatása mellett.	
Tisztában van a tájékozódás és közlekedés látássérült gyermekekre adaptált technikáival.	Képes látássérült gyermek számára tájékozódás és közlekedést oktatni.	A tréning során törekszik a látássérült gyermek képességeihez leginkább illeszkedő technika alkalmazására.	Önállóan képes egy látássérült gyermek számára biztonságosan tájékozódás és közlekedést tanítani.
Tisztában van a mindennapos tevékenységek látássérült gyermekekre adaptált technikáival.	Képes látássérült gyermek számára mindennapos tevékenységeket oktatni.	A tréning során törekszik a látássérült gyermek képességeihez leginkább illeszkedő technika alkalmazására.	Önállóan képes egy látássérült gyermek számára a mindennapos tevékenységek technikáit megtanítani.

Tisztában van a funkcionális látásvizsgálat látássérült gyermekeknél használt eszközeivel.	Képes felmérni a látássérült gyermek funkcionális látását és megfelelő optikai eszközt ajánlani neki.	A látásvizsgálat során mindig figyelembe veszi a látássérült gyermek igényeit, egyéni sajátosságait és ez alapján végzi el a vizsgálatot.	Önállóan felméri a látássérült gyermek funkcionális látását.
--	---	---	--

A képzési tartalom szabadalmi vagy szerzői jogi oltalom alatt áll
Nem